

Sg-2. sz. útmutató

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

Verzió száma:

2.

2020. július

Kiadta:

Fichtinger Gyula
az OAH főigazgatója
Budapest, 2020

A kiadvány beszerezhető:
Országos Atomenergia Hivatal
Budapest

FŐIGAZGATÓI ELŐSZÓ

Az Országos Atomenergia Hivatal (a továbbiakban: OAH) az atomenergia békés célú alkalmazása területén működő, önálló feladat- és hatáskörrel rendelkező, országos illetékességű, központi kormányzati igazgatási szerv, kormányzati főhivatal. Az OAH-t a Magyar Köztársaság Kormánya 1990-ben alapította.

Az OAH jogszabályban meghatározott közfeladata, hogy az atomenergia alkalmazásában érdekelt szervektől függetlenül ellássa és összehangolja az atomenergia békés célú, biztonságos és védett alkalmazásával, így a nukleáris és radioaktív hulladék-tároló létesítmények, nukleáris és más radioaktív anyagok biztonságával, nukleárisveszélyhelyzet-kezeléssel, nukleáris védelemmel kapcsolatos hatósági feladatokat, valamint az ezekkel összefüggő tájékoztatási tevékenységet, továbbá javaslatot tegyen az atomenergia alkalmazásával kapcsolatos jogszabályok megalkotására, módosítására, és előzetesen véleményezze az atomenergia alkalmazásával összefüggő jogszabályokat.

Az atomenergia alkalmazása hatósági felügyeletének alapvető célkitűzése, hogy az atomenergia békés célú felhasználása semmilyen módon ne okozhasson kárt a személyekben és a környezetben, de a hatóság az indokoltnál nagyobb mértékben ne korlátozza a kockázatokkal járó létesítmények üzemeltetését, illetve tevékenységek folytatását. Az alapvető biztonsági célkitűzés minden létesítményre és tevékenységre, továbbá egy létesítmény vagy sugárforrás élettartamának minden szakaszára érvényes, beleértve létesítmény esetében a tervezést, a telephely-kiválasztást, a létesítést, az üzembe helyezést és az üzemeltetést, valamint a leszerelést, az üzemben kívül helyezést és a bezárást, radioaktív hulladék-tárolók esetén a lezárást követő időszakot, radioaktív anyagok alkalmazása esetén a szóban forgó tevékenységekhez kapcsolódó szállítást és a radioaktív hulladék kezelését, míg ionizáló sugárzást kibocsátó berendezések esetén azok üzemeltetését és karbantartását.

Az OAH a jogszabályi követelmények teljesítésének módját az atomenergia alkalmazóival egyeztetett módon, világos és egyértelmű ajánlásokat tartalmazó útmutatókban fejt ki, azokat az érintettekhez eljuttatja, és a társadalom minden tagja számára hozzáférhetővé teszi. Az atomenergia alkalmazásához kapcsolódó nukleáris biztonsági, védelemmel és non-proliferációs követelmények teljesítésének módjára vonatkozó útmutatókat az OAH főigazgatója adja ki.

Az útmutatók alkalmazása előtt mindig győződjön meg arról, hogy a legújabb, érvényes kiadást használja! Az érvényes útmutatókat az OAH honlapjáról (www.oah.hu) töltheti le.

ELŐSZÓ

Az 1996. évi CXVI. törvény (a továbbiakban: Atv.) felhatalmazást ad az OAH-t felügyelő miniszter számára, hogy a nemzetközi szerződésekkel összhangban, rendeletben szabályozza a nukleáris anyagok hazai nyilvántartási és ellenőrzési kérdéseit és az azzal kapcsolatos adatszolgáltatás szabályait.

A nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló 7/2007. (III. 6.) IRM rendelet (a továbbiakban: IRM rendelet) 2007. április 5-én lépett hatályba. Legutolsó módosító rendelkezései 2014. március 15-től hatályosak. A rendelet összhangban van hazánk nemzetközi és európai uniós kötelezettség vállalásaival, melyek a következők:

- Az Európai Unió Bizottságának az Euratom biztosítéki rendelkezéseinek alkalmazásáról szóló 302/2005/Euratom rendelete (a továbbiakban: 302/2005/Euratom rendelet).
- A nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés III. cikk (1) és (4) bekezdésének végrehajtásáról szóló biztosítéki megállapodás és jegyzőkönyv (a továbbiakban: Biztosítéki Egyezmény), valamint a megállapodáshoz csatolt kiegészítő jegyzőkönyv (a továbbiakban: Kiegészítő Jegyzőkönyv) kihirdetéséről szóló 2006. évi LXXXII. törvény.
- A nukleáris anyagok nyilvántartási és ellenőrzési rendszerének nukleáris létesítmények üzemeltetői általi alkalmazásáról szóló Bizottsági ajánlás (2009.2.11.).

A nemzetközi szerződésekben vállalt, a nukleáris anyagok és nukleáris anyagokkal kapcsolatos tevékenységek ellenőrzésére vonatkozó kötelezettségek teljesítése a nukleáris anyagok átfogó ellenőrzés alatt tartásával valósul meg. Az átfogó ellenőrzés a hatékony biztosítéki rendszer megvalósításával, a biztosítéki ellenőrzés teljes eszközrendszerének folyamatos alkalmazásával teljesül.

A jogszabályokban meghatározott követelmények teljesítésére a hatóság ajánlásokat fogalmazhat meg, amelyeket útmutatók formájában ad ki és az OAH honlapján közzétesz. Jelen útmutató az engedélyesek önkéntes alávetésével érvényesül, nem tartalmaz általánosan kötelező érvényű normákat.

A hatósági felügyeleti tevékenységhez kapcsolódó engedélyezési és ellenőrzési eljárások gyors és akadálymentes lefolytatásának érdekében az OAH az engedélyeseket az útmutatókban foglalt ajánlások minél teljesebb követésére ösztönzi.

Az útmutatókban foglaltaktól eltérő módszerek alkalmazása esetén az OAH az alkalmazott módszer helyességét, megfelelőségét és teljes körűségét részleteiben vizsgálja, ami hosszabb ügyintézési idővel, külső szakértő igénybevételével és további költségekkel járhat. Ha az engedélyes által választott módszer eltér az útmutató által ajánlottól, az eltérést indokolnia kell.

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

Az útmutatók felülvizsgálata az OAH által meghatározott időszakonként, vagy az engedélyesek javaslatára soron kívül történik.

A fenti szabályozást kiegészítik az engedélyesek, illetve más, a nukleáris energia alkalmazásában közreműködő szervezetek (tervezők, gyártók stb.) belső szabályozási dokumentumai, amelyeket az irányítási rendszerükkel összhangban készítenek.

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS	7
1.1. Az útmutató tárgya és célja	7
1.2. Vonatkozó jogszabályok és előírások	7
2. MEGHATÁROZÁSOK ÉS RÖVIDÍTÉSEK	9
2.1. Meghatározások	9
2.2. Rövidítések	9
3. AZ ÚTMUTATÓ AJÁNLÁSAI	11
4. A LÉTESÍTMÉNYSZINTŰ BIZTOSÍTÉKI RENDSZER KÖVETELMÉNYEI	13
4.1. A rendszer funkciója, felépítése	13
4.2. A biztosítéki rendszer tervezési alapja	13
4.3. Létesíteni tervezett atomerőmű biztosítéki rendszerének tervezési alapvetései	16
4.3.1. Az atomerőmű biztosítéki szempontok szerinti tervezése (safeguards by design)	16
4.3.2. Telephely	17
4.3.3. Üzemanyag típusa	18
4.3.4. Üzemanyag azonosíthatósága	18
4.3.5. Üzemanyag ellenőrizhetősége	18
4.3.6. Nukleáris anyagok mozgatása, szállítása	19
4.3.7. Körülhatárolás és megfigyelés	19
4.3.7.1. Anyagmérleg-körzet	19
4.3.7.2. Mérési kulcspont	20
4.3.8. Biztosítéki központ	21
4.4. Előzetes bejelentési kötelezettségek	22
4.4.1. Előzetes adatszolgáltatás létesítményi adatokról	22
4.4.2. Előzetes értesítés nukleáris anyagnak Magyarországra várható beszállításáról	24
4.4.3. Előzetes adatszolgáltatás a biztosítéki szempontok szerinti telephelyhez tartozó minden épületről	25
4.4.4. Előzetes adatszolgáltatás a tevékenységi programokról	25
4.5. 1. sz. melléklet	26
4.6. 2. sz. melléklet	32
4.7. 3. sz. melléklet	33
4.8. 4. sz. melléklet	34
4.9. 5. sz. melléklet	37
4.10. 6. sz. melléklet	40
5. FÜGGELÉK	41

1. BEVEZETÉS

1.1. Az útmutató tárgya és célja

Az útmutató ajánlásokat tartalmaz a 2006. évi LXXXII. törvényben, az Országos Atomenergia Hivatal nukleáris energiával kapcsolatos európai uniós, valamint nemzetközi kötelezettségekkel összefüggő feladatköréről, az Országos Atomenergia Hivatal hatósági eljárásaiban közreműködő szakhatóságok kijelöléséről, a kiszabható bírság mértékéről, valamint az Országos Atomenergia Hivatal munkáját segítő tudományos tanácsról szóló 112/2011. (VII. 4.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: 112/2011. (VII. 4.) Korm. rendelet) és az IRM rendeletben rögzített előírások teljesítésére, ajánlásokat adva az azokban rögzített követelmények végrehajtására vonatkozóan a nukleáris biztonsági és biztosítéki szempontok figyelembevételével.

Jelen dokumentum azoknak az előzetes információszolgáltatási, tervezési és létesítési követelményeknek a teljesítéséhez nyújt útmutatást, amelyeket – az 1.2 fejezetben meghivatkozott jogszabályok alapján – egy új atomerőművi blokk tervezése során a nukleáris anyagok biztosítéki ellenőrizhetőségével kapcsolatban figyelembe kell venni.

Az anyag nem tárgyalja egy már üzemelő nukleáris létesítményre, a létesítményi biztosítéki rendszer külön jogszabályban meghatározott és külön útmutatókban, ajánlásokban részletesen tárgyalt kialakítására és működtetésére vonatkozó követelményeket.

Az útmutató kiegészítést nyújt a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (a továbbiakban: NAÜ) vonatkozó útmutatóihoz, felhasználásakor figyelembe kell venni az azokban leírtakat:

IAEA NUCLEAR ENERGY SERIES No. NP-T-2.8: „INTERNATIONAL SAFEGUARDS IN NUCLEAR FACILITY DESIGN AND CONSTRUCTION”, IAEA, Vienna, 2013,

IAEA NUCLEAR ENERGY SERIES No. NP-T-2.9: „INTERNATIONAL SAFEGUARDS IN THE DESIGN OF NUCLEAR REACTORS”, IAEA, Vienna, 2014.

1.2. Vonatkozó jogszabályok és előírások

- a) A Biztosítéki Egyezmény és Kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2006. évi LXXXII. törvény.
- b) Az IRM rendelet.
- c) A 112/2011. (VII. 4.) Korm. rendelet.
- d) Az Sg-1 sz. útmutató az IRM rendelet végrehajtásához. ([http://www.oah.hu/web/v2/portal.nsf/letoltes_hu/76EF6AD3FA2E5F3CC12576A50045832E/\\$file/SG_1_utmutato.pdf](http://www.oah.hu/web/v2/portal.nsf/letoltes_hu/76EF6AD3FA2E5F3CC12576A50045832E/$file/SG_1_utmutato.pdf))
- e) A 302/2005/Euratom rendelet.

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

f) A Bizottság ajánlása (2005. december 15.) az Euratom biztosítéki rendelkezéseinek alkalmazásáról szóló 302/2005/Euratom bizottsági rendelet alkalmazására vonatkozó iránymutatásokról.

g) A Bizottság ajánlása a nukleáris anyagok nyilvántartási és ellenőrzési rendszerének nukleáris létesítmények üzemeltetői általi alkalmazásáról, 2009.2.11.

h) IAEA NUCLEAR ENERGY SERIES No. NP-T-2.8: „INTERNATIONAL SAFEGUARDS IN NUCLEAR FACILITY DESIGN AND CONSTRUCTION”, IAEA, Vienna, 2013.

i) IAEA NUCLEAR ENERGY SERIES No. NP-T-2.9: „INTERNATIONAL SAFEGUARDS IN THE DESIGN OF NUCLEAR REACTORS”, IAEA, Vienna, 2014

j) IAEA Safety Standards for protecting people and the environment – Safety of Nuclear Power Plants: Design, Specific Safety Requirements No. SSR-2/1, International Atomic Energy Agency

k) A 118/2011. (VII. 11.) Korm. rendelet a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről 3/A. és 6. mellékletei.

2. MEGHATÁROZÁSOK ÉS RÖVIDÍTÉSEK

2.1. Meghatározások

Az útmutató az Atv. 2. §-ában, valamint az IRM rendeletben ismertetett meghatározásokat alkalmazza.

2.2. Rövidítések

OAH	Országos Atomenergia Hivatal
Atv.	1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról
IRM rendelet	A nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló 7/2007. (III. 6.) IRM rendelet
Biztosítéki Egyezmény	A nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés III. cikk (1) és (4) bekezdésének végrehajtásáról szóló biztosítéki megállapodás és jegyzőkönyv
Kiegészítő jegyzőkönyv	A nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés III. cikk (1) és (4) bekezdésének végrehajtásáról szóló biztosítéki megállapodáshoz csatolt kiegészítő jegyzőkönyv
302/2005/Euratom rendelet	Az Európai Unió Bizottságának az Euratom biztosítéki rendelkezéseinek alkalmazásáról szóló 302/2005/Euratom rendelete
112/2011. (VII. 4.) Korm. rendelet	Az Országos Atomenergia Hivatal nukleáris energiával kapcsolatos európai uniós, valamint nemzetközi kötelezettségekkel összefüggő feladatköréről, az Országos Atomenergia Hivatal hatósági eljárásaiban közreműködő szakhatóságok kijelöléséről, a kiszabható bírság mértékéről, valamint az Országos Atomenergia Hivatal munkáját segítő tudományos tanácsról szóló 112/2011. (VII. 4.) Korm. rendelet
BTC	Basic Technical Characteristics (alapvető műszaki jellemzők)
FGPu	Fuel-grade plutonium (üzemanyagminőségű plutónium)
ICVD	Improved Cerenkov Viewing Device (Cserenkov sugárzásmegfigyelő eszköz, DCVD digital)

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

MGPu	MOX-grade plutonium (MOX-minőségű plutónium)
MOX	Mixed Oxide
NDA	Non Destructive Analysis (roncsolásmentes vizsgálat)
NMAC	Nuclear Material Accountancy and Control (nukleáris anyag nyilvántartás és ellenőrzés)
NPT	Non-proliferation Treaty, Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons (Atomszorompó Szerződés)
NAÜ	Nemzetközi Atomenergia Ügynökség
RGPu	Reactor-grade plutonium (reaktorminőségű plutónium)
WGPu	Weapon-grade plutonium (fegyverminőségű plutónium)

3. AZ ÚTMUTATÓ AJÁNLÁSAI

A biztosítéki rendszer alapvető célja, hogy megelőzze a nukleáris anyagok nem békés célú felhasználását vagy időben felismerje annak szándékát, azaz:

- a) a nukleáris anyagok nyílt vagy álcázott eltérítését,
- b) a létesítménnyel, illetve annak technológiai folyamataival és berendezéseivel történő rejtett visszaélést,
- c) a nukleáris anyagok, illetve az ahhoz szükséges technológia előállítását célzó rejtett tevékenységeket.

A megelőzés létesítményi szinten a nukleáris fegyverkezés megakadályozását elősegítő – proliferáció álló – műszaki megoldásokkal, a nukleáris anyagok szigorú nyilvántartásának megkövetelésével, adatszolgáltatási kötelezettségek előírásával és hatósági ellenőrzésével, így az eltérítés és/vagy visszaélés korai felismerésének nagy valószínűsége miatti elrettentéssel valósítható meg.

A felismerés nagy valószínűsége megfelelő biztosítéki rendszer alkalmazásával érhető el. Biztosítéki rendszerről beszélhetünk nemzetközi (NAÜ), regionális (közösségi) (Európai Bizottság, Energiaügyi Főigazgatóság, E Igazgatóság – EURATOM Biztosítékok (European Commission, Directorate-General for Energy, Directorate E - EURATOM Safeguards, a továbbiakban: Európai Bizottság), és nemzeti szinten (OAH). Bár ezek a rendszerek egymástól nem különíthetők el és egymást támogatják, a célok és szereplők tekintetében azonban különbséget lehet tenni. Valamennyi rendszer alapját a létesítményi biztosítéki és az ennek megfelelő anyagmérleg-körzetek rendszere alkotja.

A nemzetközi biztosítéki rendszert azért hozták létre, hogy a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés (NPT) részes államai által vállalt kötelezettségek betartását ellenőrizni lehessen. Ez a kötelezettség a szerződések hatálya alá tartozó nukleáris anyagok és technológiák kizárólagos békés célú felhasználását jelenti. Ezen rendszerek célja tehát az államok ellenőrzése.

Az állam felelőssége és érdeke, hogy garantálja a kötelezettségek betartását a joghatósága alá tartozó területeken vagy az ellenőrzése alatt bárhol végzett tevékenységeknél. Előfordulhat, hogy nem állami szereplők végeznek rejtett tevékenységet/visszaélést az állam területén gazdasági haszonszerzés céljából. Ennek kiderülése ugyanúgy a kötelezettség megszegését jelenti, mintha az állam saját maga követte volna el a rejtett tevékenységet. Ebből kifolyólag az állam saját céljainak megfelelő független és hatékony biztosítéki rendszer kialakításában érdekelt, amely egyben hatékonyan támogatja a nemzetközi biztosítéki rendszert. Az ilyen állami szintű biztosítéki rendszer tervezési alapját az adott állam nukleáris üzemanyagciklusában meglévő deklarált, lehetséges eltérítési, visszaélési valamint eltitkolt folyamatok és az üzemanyagcikluson kívüli eltitkolt tevékenységek olyan lehetséges kombinációi adják, amelyek elvezethetnek speciális nukleáris anyagok illegális előállításához (proliferációs forgatókönyvek).

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

A jelenlegi dokumentum a létesítményszintű biztosítéki rendszerrel kapcsolatos olyan alapvető jogszabályi követelményeket foglalja össze, amelyeket már a tervezés során figyelembe kell venni.

4. A LÉTESÍTMÉNYSZINTŰ BIZTOSÍTÉKI RENDSZER KÖVETELMÉNYEI

4.1. A rendszer funkciója, felépítése

A fenti céloknak megfelelő biztosítéki rendszer a (i) nukleáris anyagok nyilvántartásba vételi, nyilvántartási és ellenőrzési rendszere (NMAC rendszer), (ii) a nukleáris anyagok mérés és mérésellenőrzés rendszere, (iii) a biztosítéki ellenőrzések és (iv) a körülhatárolási és megfigyelési rendszerek megfelelő kombinációjával érhető el.

4.2. A biztosítéki rendszer tervezési alapja

a) A létesítendő atomerőművi blokk jellemzői alapján meg kell határozni a létesítményen belül az alkalmazott nukleáris anyagok szignifikáns mennyiségét és az alábbi táblázat alapján az azokhoz a NAÜ által rendelt minimális detektálási időket.

A NAÜ által meghatározott szignifikáns mennyiségek és minimális detektálási idők:

–75 kg ²³⁵U-t tartalmazó, 20%-nál kisebb dúsítású (kis dúsítású), természetes vagy szegényített urán. A hiányt legkésőbb 12 hónapon belül észlelni kell.

–25 kg ²³⁵U-t tartalmazó, 20% vagy nagyobb dúsítású (nagy dúsítású) urán. A hiányt legkésőbb 1 hónapon belül észlelni kell.

–8 kg Pu-t (valamennyi izotópot beleértve) tartalmazó friss üzemanyag. A hiányt legkésőbb 1 hónapon belül észlelni kell.

–8 kg Pu-t (valamennyi izotópot beleértve) tartalmazó kiégett (besugárzott) üzemanyag. A hiányt legkésőbb 3 hónapon belül észlelni kell.

–8 kg ²³³U-t tartalmazó friss üzemanyag. A hiányt legkésőbb 1 hónapon belül észlelni kell.

–8 kg ²³³U-t tartalmazó kiégett (besugárzott) üzemanyag. A hiányt legkésőbb 3 hónapon belül észlelni kell.

b) Meg kell határozni a nukleáris anyagok lehetséges eltérítési forgatókönyveit és az ezekhez szükséges eltérítési útvonalakat. Ezek meghatározásakor az alábbi szempontokat kell figyelembe venni:

Az atomreaktorok proliferációs jelentőségét egyrészt a besugárzott (kiégett) fűtőelemek plutónium tartalma, másrészt más céltárgyak (pl. U-238 vagy Th-232) besugárzásával előállítható Pu-239 vagy U-233 adja. A keletkezett izotópokat azonban a kiindulási anyagoktól el kell választani (reprocessálás) és ezután lehet felhasználni fegyverkezési célokra.

A normál működés során egy reaktorokban besugárzott fűtőelem izotópösszetételét a kiindulási fűtőelem kezdeti összetétele, a besugárzás mértéke és a hűtési idő határozza meg. Így a fűtőelemekben keletkező plutónium izotóp-

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

összetétele reaktorfüggő, ahogy ezt a különböző reaktortípusokból kivett kiégett fűtőelemek esetében példaként az 1. sz. táblázat bemutatja.

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

Reaktortípus	Kiegyteltség [GWd/t]	Izotóp-összetétel, %			
		Pu-239	Pu-240	Pu-241	Pu-242
GCR	3,6	77,9	18,1	3,5	0,5
PHWR	7,5	66,4	26,9	5,1	1,5
AGR	18,0	53,7	30,8	9,9	5,0
RBMK	20,0	50,2	33,7	10,2	5,4
BWR	27,5	59,8	23,7	10,6	3,3
PWR	33,0	56,0	24,1	12,8	5,4

1. táblázat: A reaktorból kivett kiegytelte fűtőelemek plutónium tartalmának tipikus összetétele reaktortípusonként.

A fegyvergyártáshoz ideális összetételű plutóniumban (fegyverfokozatú - WGPu) a Pu-240 izotóp aránya a Pu-239 mellett kevesebb, mint 7%. Amennyiben a Pu-240 tartalom 7% - 19% között van, üzemanyag-fokozatú (FGPu), 19% fölött reaktorfokozatú (RGPu), 30% fölött pedig MOX-fokozatú (MGPu) plutóniumról beszélünk. A reaktorfokozatú anyagból még elvileg lehetséges nukleáris robbanó szerkezetet előállítani, de a MOX-tisztaság esetében ez már gyakorlatilag nem lehetséges, egyrészt a magas spontán hasadási neutronhozam, másrészt a nagy fajlagos radioaktivitás miatt.

A PWR típusú blokkok esetén az egyik eltérítési forgatókönyv tehát az alacsony kiegyteltségű üzemanyag idő előtti kivétele a zónából. Mivel proliferációs szempontból a reaktor szélén található alacsonyabb neutronfluxusú terület a leghasznosabb, az innen a normálisnak tekinthető átrakási idő előtt kikerülő, alacsony kiegyteltségű üzemanyagot célszerű leginkább eltérítésre felhasználni. Az idő előtti kikerülés indokolható inhermetikussággal, így az eltérítési szándék egy ideig titkolható.

Másik lehetőség a szegényített, természetes urán vagy Th-232 tartalmú céltárgyak eltítkolt besugárzása, amihez azonban idő előtti reaktorleállásra lenne

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

szükség és a besugárzott anyagokból a speciális hasadóanyagot (plutónium ill. U-233) el kell különíteni.

Friss fűtőelemek eltérítése csak abban az esetben lehetne indokolt, ha az speciális hasadóanyagot tartalmaz (friss MOX-üzemanyag Pu tartalma) vagy annak alacsony dúsítású urántartalma rejtett reprocessálás bemeneteként szolgálna.

Az egyéb nukleáris anyagok (Pu-Be források, etalonok) mennyisége általában elhanyagolható a fűtőelemek nukleáris anyag tartalmához képest, így ezek eltérítési lehetősége proliferációs szempontból elhanyagolható.

Biztosítéki szempontból egy nyomottvizes atomerőműben a következő deklarált folyamatok léteznek:

- Friss fűtőelemek beszállítása a létesítményen kívülről;
 - Friss fűtőelemek létesítményen belüli szállítása;
 - Friss fűtőelemek tárolása;
 - Friss fűtőelemek besugárzása;
 - Besugárzott fűtőelemek tárolása;
 - Besugárzott fűtőelemek létesítményen belüli, illetve anyagmérleg-körzetek közötti szállítása
 - Besugárzott fűtőelemek kiszállítása a létesítményből.
- Az alábbi eltérítési/visszaélési forgatókönyvek képzelhetők el:
- Friss fűtőelem eltérítése (MOX);
 - Nagy kiégettségű fűtőelemek eltérítése, helyettesítés „imitátor” kazettával;
 - Korai leállítás és a kis kiégettségű kazetták eltérítése, helyettesítés „dummy” kazettával;
 - Szegényített urán, természetes urán vagy tórium céltárgyak besugárzása;
 - A besugárzott objektumok eltírtolt feldolgozása forró-kamrákkal felszerelt laboratóriumban.

4.3. Létesíteni tervezett atomerőmű biztosítéki rendszerének tervezési alapvetései

4.3.1. Az atomerőmű biztosítéki szempontok szerinti tervezése (safeguards by design)

A biztosítékok tervezése/biztosítékok a tervezésnél (safeguards by design) az a folyamat, amely során egy nukleáris létesítmény életciklusának összes fázisában – a koncepcionális tervezéstől (conceptual design), az engedélyezési tervezésen (basic design), kiviteli tervezésen (detailed design), kivitelezésen,

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

üzembehelyezésén és az üzemelésén át a leszerelésig – figyelembe veszik a nemzetközi biztosítéki követelményeket. A biztosítékok tervezése a gyakorlatban nem támaszt új követelményeket, de megteremti a lehetőséget a meglévő követelmények költséghatékony végrehajtásához.

A 118/2011. (VII. 11.) Korm. rendelet 3/A. mellékletének 3a.2.1.3000. pontja alapján új atomerőművi blokkok tervezésénél „a nukleáris biztonsági, a fizikai védelmi és a biztosítéki követelményeket integrált módon, a kölcsönhatások figyelembevételével kell érvényesíteni”. A létesíteni tervezett atomerőmű esetében a biztosítékok tervezésével kapcsolatos hatékony párbeszédet mielőbb meg kell kezdeni a NAÜ, az Európai Bizottság, a nemzeti hatóság, a beruházó, tervező, kivitelező, szállító és a leendő üzemeltető képviselői között. A párbeszéd célja, hogy egyértelműen azonosítsák, hogy a tervezés, létesítés, üzembe helyezés, majd üzemeltetés során kinek mi a feladata és felelőssége, ami hatékonyan segíti a biztosítékok tervezésének folyamatát. Enélkül előfordulhat, hogy a szállító vagy a tervező – aki a kivitelezéssel kapcsolatos döntéseket meghozza – nincs tisztában a NAÜ, illetve az Euratom biztosítéki követelményeivel. Ezért ezeknek a többoldalú megbeszéléseknek a következőkre kell kiterjedniük:

–A Biztosítéki Egyezményben foglalt követelmények hatása a tervezési követelményekre;

–A biztonsággal és védelemmel kapcsolatos tervezési követelmények a biztosítéki követelmények tükrében;

–Meglévő létesítmények biztosítéki rendszerének üzemeltetéséből nyert tapasztalatok.

A biztosítéki rendszer tervezése során a következő pontokban felsorolt tényezőket kell figyelembe venni.

4.3.2. Telephely

A telephely biztosítéki szempontú alkalmasságát az 5. fejezetben található függelék 1. pontjának megfelelően az 1. sz. melléklet adatlapja szerinti információk megadásával kell bemutatni, amelyben azt kell megvizsgálni, hogy a telephely elhelyezkedése, korábbi hasznosítása miatti jellemzői milyen módon befolyásolják a nukleáris és más radioaktív anyagok nyílt vagy álcázott eltérítését. A létesítés különböző fázisaiban az adatszolgáltatást az adatlapon szereplő adatok, információk aktualizálásával kell megvalósítani. Az adatlapon nem szerepel, de a biztosítéki rendszert befolyásolja, – biztosítéki szempontból lényeges információt jelenthet – ezért érdemes a következő kiegészítő tényezőket megvizsgálni és bemutatni:

–a nukleáris üzemanyagciklushoz tartozó más nukleáris létesítmény (dúsító, reprocesszáló mű) közelsége, az oda történő eltérítés lehetősége;

–nukleáris és más radioaktív anyagok ellenőrizetlen feldolgozásának, illetve telephelyről való kivitelének megvalósíthatósága (pl. rejtett utak, rejtett üregek);

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

– a telephely korábbi hasznosítása miatti esetleges szennyeződések, amelyek elfedhetnek valamely későbbi engedély nélküli tevékenységet (javasolt környezeti mintavételezés a tevékenység megkezdése előtt a referenciaszintek megállapítása érdekében).

4.3.3. Üzemanyag típusa

Az atomerőművi biztosítéki rendszer nagyban függ az alkalmazandó üzemanyag típusától, az üzemanyag nukleáris anyagtartalma szignifikáns mennyiségétől és a megfelelő minimális detektálási idő követelményektől (ld. 2.2 fejezet).

Ha az erőmű típusa megengedi többféle üzemanyagtípus felhasználását (pl. (i) kis dúsítású urán üzemanyag és/vagy MOX, (ii) szétszerelhető, nem szétszerelhető, stb.), a nagyobb proliferációs kockázatot jelentő üzemanyagnak megfelelő követelmények az irányadók.

4.3.4. Üzemanyag azonosíthatósága

a) A fűtőelem-kazettákon olyan egyedi azonosító jelölésnek kell lennie, amely a kazetták bármely tárolási módja esetén jól látható szabad szemmel, vagy vízalatti tárolás során megfelelő kamera alkalmazásával.

b) Az azonosító jelnek olyannak kell lennie, hogy ne lehessen eltávolítani, megváltoztatni, továbbá ellenálljon az alkalmazás, tárolás és kezelés során felmerülő hatásoknak (pl. intenzív sugárzási tér és a tárolás igénybevételének).

c) Szétszedhető üzemanyag-kazetták esetén az üzemanyag pálcákat el kell látni az előírtaknak megfelelő egyedi azonosítóval.

d) A 118/2011. (VII. 11.) Korm. rendelet 3/A. mellékletének (Új atomerőművi blokkok tervezési követelményei), 3a.4.1.2200 pontja alapján „a tervezés során módszert kell biztosítani a meghibásodott fűtőelemkötegek azonosítására és speciális kezelésére, hogy a TA1 üzemiállapotra vonatkozó, sugárvédelmi, nukleáris biztonsági, valamint biztosítéki követelmények teljesüljenek”.

4.3.5. Üzemanyag ellenőrizhetősége

a) A friss üzemanyag-kazetták száraz tárolása esetén azt oly módon kell megvalósítani, hogy az egyedi kazetták a fizikai ellenőrzés számára könnyen hozzáférhetőek legyenek, nukleáris anyagtartalmuk ellenőrzése hordozható roncsolásmentes analitikai eszközzel (NDA) megvalósítható legyen. A 118/2011. (VII. 11.) Korm. rendelet 6. mellékletének – Nukleáris Biztonsági Szabályzatok – 6.3.4.0800 pontja alapján „a tárolt fűtőelemkötegeket nyilvántartásba kell venni, és biztosítani kell a biztosítéki ellenőrzés lehetőségét”.

b) Friss üzemanyag-kazetták víz alatti tárolása esetén, a víznek olyan tisztának kell lennie, hogy az ellenőrzés során az lehetővé tegye a fűtőelem-azonosító leolvasását víz alatti kamera segítségével.

c) Besugárzott üzemanyag-kazetták víz alatti ellenőrzésekor a vízminőségnek meg kell felelnie a Cserenkov kamera (ICVD) alkalmazási feltételeinek. Ezen kívül a

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

besugárzott kazetták tárolásakor a szükséges mozgatus minimalizálása érdekében törekedni kell arra, hogy az egyedi kazetták felülről könnyen hozzáférhetők legyenek.

d) A besugárzott kazetták tárolása során törekedni kell az azonos kiégettségű és hűlési idejű kazetták csoportosított tárolásra.

e) Törekedni kell a kiégett kazetták egy szinten történő tárolására. Amennyiben több rétegű tárolást terveznek, akkor lehetővé kell tenni az alsóbb szinteken lévő kazetták ellenőrzését, és a szintek ellenőrizhető pecséttekkel történő körülhatárolását.

f) Kétféle üzemanyaggal – MOX és más típusú üzemanyaggal egyaránt – működő erőmű esetében a friss szétszerelhető MOX-üzemanyag-kazetták tárolásánál lehetővé kell tenni olyan megfigyelőrendszer telepíthetőségét, amely alkalmas a MOX-üzemanyag-kazetták betárolást követő mozgatusa észlelésére. MOX-üzemanyag-kazetták víz alatti tárolása esetén egy elkülönített tárolórész kialakítása ezt a feltételt kielégíti. Friss MOX-üzemanyag-kazetták tárolóhelyisége pecsételését lehetővé kell tenni és a kazetták tárolási idejét minimalizálni kell.

4.3.6. *Nukleáris anyagok mozgatusa, szállítása*

a) Azonosítani kell a nukleáris anyagok valamennyi mozgathatósági és szállítási útvonalát a létesítményen belül.

b) A nukleáris anyagok mozgatusi útvonalait úgy kell megtervezni, hogy azok optikai és/vagy neutron plusz gamma monitorozással folyamatosan követhetők legyenek. A tervekben előzetesen elegendő helyet kell biztosítani a hazai és/vagy nemzetközi hatóságok által alkalmazandó monitorozó rendszereknek és a szükséges kábelezéseknek.

4.3.7. *Körülhatárolás és megfigyelés*

A létesítményszintű nukleáris biztosítéki rendszer alapjai az anyagmérleg-körzetek, amelyek mérési kulcspontokból épülnek fel, és biztosítják a megfigyelési és körülhatárolási intézkedések megfelelő végrehajthatóságát.

4.3.7.1. Anyagmérleg-körzet

Az anyagmérleg-körzet és mérési kulcspont meghatározása a hatályos jogszabály alapján a következő:

Egy létesítményen belüli vagy azon kívüli terület, ahol:

a) a nukleáris anyag mennyisége minden egyes anyagmérleg-körzeti ki- vagy beszállítás esetében meghatározható,

b) a nukleáris anyag tényleges leltárát az előírt eljárások szerint, szükség esetén meg lehet határozni, annak érdekében, hogy az anyagmérleget meg lehessen állapítani a biztosítéki intézkedések céljára.

4.3.7.2. Mérési kulcspont

Mérési kulcspont: Ahol nukleáris anyag az anyagáramlás vagy a leltárkészlet meghatározása céljából mérhető formában található, ideértve az anyagmérlegkörzetek be- és kilépési, valamint tárolási pontjait.

A létesítményszintű nukleáris biztosítéki rendszerre vonatkozó hatósági elvárásokat az SG-1 sz. útmutató tartalmazza.

a) Ha a kiégett fűtőelemek tárolása a reaktor aktív zónája mellett kerül kialakításra, azt úgy kell megtervezni, hogy az aktív zóna és a kiégett kazetták tárolása közös megfigyelőrendszerrel ellenőrizhető legyen (pl. reaktorcsarnokban kialakított optikai megfigyelőrendszer).

b) A reaktorcsarnokban lehetővé kell tenni optikai megfigyelő eszközök, kamerák telepítését olyan módon, hogy azok látótere magába foglalhassa a reaktort, a pihentető medencét valamint a szállító konténerek mozgási útvonalát. Biztosítani kell, hogy a kamerák szervizeléséhez szükséges hely rendelkezésre álljon. A kamerákhoz szükséges, az egyéb üzemi berendezésektől független kábelvezetések már a tervezésnél figyelembe kell venni.

c) Törekedni kell arra, hogy a kamerák látóterét más eszköz, berendezés tervezetten ne blokkolja.

d) Biztosítani kell – legalább a CCTV kameráknak – a minimálisan szükséges folyamatos (szünetmentes tápegységgel biztosított) megvilágítást. Kerülni kell a zavaró fényforrások (spot) okozta interferenciát.

e) A kiégett fűtőelemek szállítására alkalmas konténerek lehetséges tárolási pozícióit úgy kell megtervezni, hogy az optikai megfigyelőrendszerrel folyamatosan követhető legyen.

f) A reaktorzóna leállás alatti átrakását igénylő reaktortípus esetén a reaktorzóna-fedél lezárását úgy kell kialakítani, hogy pecsétek elhelyezésére legyen lehetőség.

g) Amennyiben a hazai és/vagy nemzetközi hatóságok által alkalmazandó pecsétfajta miatt ez szükséges, a tervekben előzetesen elegendő helyet kell biztosítani a kábelezésnek.

h) Körülhatárolás céljára alkalmazhatók az egyébként meglévő fizikai akadályok (falak, tartályok, nyomástartó edények és csövek), amelyek a nukleáris anyagok mozgását és megközelíthetőségét korlátozzák. A biztosítéki célra is alkalmazandó fizikai akadályokat úgy kell megtervezni, hogy azok átjárhatósága minimális legyen.

i) A körülhatárolásra alkalmazható fizikai akadályokon lévő nyílásokat meg kell különböztetni aszerint, hogy normál üzemvitel során nukleáris anyagok átszállítása történik-e vagy sem.

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

j) A normál üzemvitel során használt mozgatósi útvonalakon olyan megfigyelőrendszert kell alkalmazni, amellyel a mozgatósi nukleáris anyag mennyisége meghatározható.

k) A normál üzemvitel során nem használt lehetséges mozgatósi útvonalakon körülhatárolási intézkedéseket kell alkalmazni (pl. pecsét). Amennyiben ez zavarná a normál üzemvitelt, olyan megfigyelőrendszer elhelyezését kell lehetővé tenni, mellyel a nukleáris anyag mozgása észlelhető.

l) A nukleáris anyagok mozgására nem tervezett, de más célból szükséges potenciális mozgatósi útvonalakat lehetőség szerint úgy kell kialakítani, hogy azokon nukleáris anyagok átszállítása fizikailag lehetetlen legyen.

m) A reaktor tervezése során a fűtőelemek reaktorzónából, illetve a zónába történő mozgására elképzelhető valamennyi útvonal kialakításánál figyelembe kell venni a pecsétek és a megfigyelő eszközök telepíthetőségét.

n) A pecsétek elhelyezhetőségénél figyelembe kell venni, hogy azokat hegesztett szerelvényekre, kosarakra nem lehet elhelyezni. Azokat a fő szerkezeti anyagban kialakított többszörös nyílások felhasználásával kell telepíteni. Megfelelő nagyságú helyet kell biztosítani a pecsétek elhelyezéséhez/cseréjéhez/ellenőrzéséhez szükséges munkálatokhoz.

4.3.8. Biztosítéki központ

a) Biztosítani kell egy biztosítéki központ kialakításához szükséges, sugárvédelmi szempontból kezelhető helyiséget, amely alkalmas az adatgyűjtő eszközök elhelyezésére, az ellenőrzésekhez használt berendezések, műszerek szervizelésére és tárolására.

b) Biztosítani kell a közvetlen kábelezési lehetőséget a biztosítéki központ és a távmegfigyelést lehetővé tevő berendezések között.

c) Biztosítani kell a biztosítéki központ által gyűjtött adatoknak a létesítményen kívülre történő továbbítását titkosított, szabotázs ellen védett kommunikációs csatornán keresztül.

Már a tervezés fázisában gondoskodni kell a létesítményi biztosítéki szervezet létrehozásáról és a biztosítékokért felelős személyek kijelöléséről, a biztosítéki kötelezettségek helyi szintű végrehajtásának biztosítása érdekében. (lásd az IRM rendelet 13. § (2) pontja). Az IRM rendelet 13. § (1) pontja előírja, hogy a szervezet vezetője „gondoskodik arról, hogy a szervezeten belül egyértelműen meg legyenek határozva a rendelet végrehajtásával kapcsolatos felelősségi és hatáskörök” továbbá azt, hogy „A vezetőségből ki kell jelölni egy személyt, aki egyéb feladatai mellett felelős azért, hogy írásban biztosítsa a vezetőt a biztosítéki rendszer rendeltetésszerű működtetéséről, és a működtetést garantáló belső eljárásrendek kialakításáról.”

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

Az IRM rendelet 13. §-ának előírásai megfelelnek a nukleáris anyagok nyilvántartási és ellenőrzési rendszerének nukleáris létesítmények üzemeltetői általi alkalmazásáról szóló Európai Bizottsági ajánlásnak, 2009.02.11.

4.4. Előzetes bejelentési kötelezettségek**4.4.1. Előzetes adatszolgáltatás létesítményi adatokról**

Az IRM rendelet alapján:

14. § (1) „A nukleáris anyaggal rendelkező szervezet a tevékenységével kapcsolatos alapvető műszaki jellemzőkről - a Biztosítéki Egyezmény 42-44. cikkében, valamint az Euratom rendelet 3-4. cikkében meghatározott követelményeknek megfelelő – előzetes adatszolgáltatást kell, hogy nyújtson a nukleáris és radioaktív anyagok hatására részére. Az adatszolgáltatásnak a következőkre kell kiterjednie:

a) a szervezet neve, címe;

b) a tevékenység jellege, célja, az alkalmazott technológia, biztonsági és egészségügyi előírások;

c) a nukleáris anyag fajtája, mennyiség, helye, mozgása, kezelése;

d) a nukleáris anyag felügyeletére, nyilvántartására, ellenőrzésére vonatkozó információk;

e) a létesítmény nukleáris célú épületeinek műszaki adatai, az alkalmazott nukleáris célú berendezések műszaki adatai és technológiai paraméterei.

(2) Az (1) bekezdés szerinti adatokban beálló változásokat a nukleáris és radioaktív anyagok hatására részére haladéktalanul írásban be kell jelenteni.”

Az IRM rendelet. 15. § (1) „Új létesítmények esetén az alapvető műszaki jellemzőket a lehető legkorábban:

a) az építésről szóló döntés meghozatalakor vagy az építéshez szükséges felhatalmazás megadásakor, attól függően, hogy melyik történik előbb, illetve hatásvizsgálatköteles tevékenység esetén a környezetvédelmi engedély véglegessé válásakor;

b) a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló kormányrendelet szerinti létesítési engedély kérelem benyújtásakor; (...)

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

d) a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló kormányrendelet szerinti üzembe helyezési engedély kérelem benyújtásakor;

e) az első biztosítéki nyilvántartásba vételre irányuló kérelem benyújtásakor;

f) az átalakítási biztosítéki nyilvántartásba vételre irányuló kérelem benyújtásakor kell megadni.

(1a) Az alapvető műszaki jellemzőkben, illetve az első biztosítéki nyilvántartási kérelemben megadott adatokban bekövetkezett változásokat az (1) bekezdés f) pontjában foglalt kérelem benyújtásakor kell megadni.”

Az IRM rendelet. 16. § (1) „Amennyiben a nukleáris anyaggal rendelkező szervezet az Euratom rendelet 3. cikkének (1) bekezdése alapján az Európai Bizottság részére adatszolgáltatásra kötelezett, akkor a 14. § szerinti adatszolgáltatási kötelezettségének úgy is eleget tehet, hogy az Európai Bizottság részére az Euratom rendelet I. mellékletének megfelelő adatszolgáltatást a nukleáris és radioaktív anyagok hatóságának egyidejűleg megküldi.”

Az IRM rendelet 15. § (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti adatszolgáltatást az útmutató 1. melléklete szerinti adatlapon kell benyújtani a rendelkezésre álló adatok kitöltésével. A létesítés különböző fázisaiban ezt az adatlapot kell módosítani, aktualizálni és a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága részére benyújtani.

Az IRM rendelet 15. § (1) bekezdés e) pontja szerinti adatszolgáltatást a 2. sz. melléklet, az f) pont szerinti adatszolgáltatást pedig a 3. sz. melléklet tartalmazza.

Az alapvető műszaki jellemzőkben, illetve az első biztosítéki nyilvántartási kérelemben megadott adatokban bekövetkezett változásokat a 14 § (1) bekezdésének f) pontjában foglalt kérelem benyújtásakor kell megadni.

A 112/2011. (VII. 4.) Korm. rendelet 5/C. §-ának (10) bekezdése kimondja, hogy ha Magyarország által a Biztosítéki Egyezményben, valamint a Kiegészítő Jegyzőkönyvben vállalt, illetve azt az Euratom-Szerződésben és a 302/2005/Euratom rendeletben előírt kötelezettségek maradéktalan teljesítése szükségessé teszi, az OAH a nukleáris anyaggal rendelkező, illetve adatszolgáltatásra kötelezett szervezeteket eseti adat-, illetve információszolgáltatásra és jelentéstételre is kötelezheti.

Továbbá a 112/2011. (VII. 4.) Korm. rendelet 5/C. §-ának (11) bekezdése szerint az OAH a (10) bekezdésben meghatározott esetkörön kívül jogosult az adatszolgáltatásra kötelezettől a tevékenységgel összefüggő kiegészítő adatot, információt kérni, függetlenül attól, hogy az a kiegészítő adat- és

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

információszolgáltatásra okot adó körülményről a tevékenység végzőjének bejelentése alapján vagy egyéb hitelt érdemlő úton szerzett tudomást. A megkeresett személy az OAH által kért adatot a megkeresésben foglalt határidőn belül köteles szolgáltatni.

A nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés III. cikk (1) és (4) bekezdésének végrehajtásáról szóló biztosítéki megállapodás 42. cikke előírja az Európai Bizottságnak, hogy a kiegészítő megállapodások tárgyalása folyamán a létező létesítményekről létesítményi adatokat szolgáltatasson a NAÜ-nek.

„A létesítményi adatok megadásának határidejét az új létesítmények esetében a kiegészítő megállapodások határozzák meg, és az ilyen információkat a nukleáris anyagnak az új létesítménybe érkezését megelőzően, a lehető legkorábban kell megadni.”

A fentiek értelmében a nemzetközi kötelezettségek, valamint a hazai szabályozás céljával összhangban az adatszolgáltatási követelmények vonatkoznak olyan új létesítményekre is, amelyek még nem rendelkeznek nukleáris anyaggal.

A kiegészítő megállapodásoknak megfelelően a 302/2005/Euratom rendelet 4. cikke előírja:

„Az új létesítmények alapvető műszaki jellemzőit a nukleáris anyag első szállítmányának várható megérkezése előtt legalább 200 nappal be kell jelenteni a Bizottságnak a 3. cikk (1) bekezdésének megfelelően.

Továbbá, a több mint egy effektív kilogramm nukleárisanyag leltárral vagy éves forgalommal rendelkező új létesítmény esetén a tulajdonost, az üzemeltetőt, a rendeltetőt, a helyszínt, típust, kapacitást és az üzembe helyezés várható időpontját az építkezés megkezdése előtt legalább 200 nappal be kell jelenteni Bizottságnak.”

4.4.2. Előzetes értesítés nukleáris anyagnak Magyarországra várható beszállításáról

A 302/2005/Euratom rendelet előzetes értesítési kötelezettséget ír elő arra az esetre, ha a rendelet hatálya alá tartozó személy vagy vállalkozás bármely nukleáris anyagot vagy különleges hasadóanyagot be akar hozni (21. cikk). Az értesítési kötelezettség az alábbi esetekre vonatkozik:

Nukleáris anyagot vagy különleges hasadóanyagot

- be akarnak hozni egy harmadik országból;
- fogadni akarnak egy nukleáris fegyverrel nem rendelkező tagállamban egy nukleáris fegyverrel rendelkező tagállamból;
- a szállítmány nagysága meghaladja az egy effektív kilogrammot;
- az adott létesítmény által ugyanabból az államból behozott összes anyagmennyiség bármely összefüggő tizenkét hónap alatt meghaladhatja az egy

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

effektív kilogrammot, még abban az esetben is, ha egyetlen szállítmány tömege sem haladja meg az egy effektív kilogrammot.

Az értesítést a 4. sz. melléklet adataival kell megküldeni az Európai Bizottságnak és azzal párhuzamosan az OAH-nak „az anyag várható beérkezését annyival megelőzően, de legkésőbb az átvétel időpontjában kell megtenni, hogy legalább öt munkanappal az anyag kicsomagolása előtt beérkezzen a Bizottsághoz.”

Az IRM rendelet szerint a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága legalább az előzetes értesítésben megjelölt kicsomagolási időt 24 órával megelőzően írásban nyilatkozik a tervezett helyszíni ellenőrzésről.

4.4.3. *Előzetes adatszolgáltatás a biztosítéki szempontok szerinti telephelyhez tartozó minden épületről*

Az első nyilatkozat a telephelyen található összes épület leírását tartalmazza (beleértve az ideiglenes épületeket). A nyilatkozatot az Európai Bizottság által erre a célra átadott programban kell szolgáltatni.

Az első nyilatkozatot követő éves nyilatkozatokban már csak a telephely épületeinek leírásában bekövetkezett változásokat kell megadni.

Minden telephelyleíráshoz mellékelni kell a telephely térképet, amely pontosan feltünteti a telephely határát, az összes épület, más építmények, vasúti sínek, utak, folyók, stb. elhelyezkedését.

Nem szükséges megismételni azokat az információkat, amelyeket már az előző pontban a létesítményi adatszolgáltatásnál megadtak.

A telephelyi leírásokat, az OAH-nak kell megküldeni – az 5. számú mellékletben található adatlap kitöltésével –, amelyet az OAH az Európai Bizottság és a NAÜ felé továbbít.

4.4.4. *Előzetes adatszolgáltatás a tevékenységi programokról*

A Bizottság 302/2005/Euratom rendeletének 5. §-a előírja, hogy az Európai Bizottság számára meg kell adni a biztosítéki tevékenység tervezéséhez szükséges információkat.

Ezeket az adatokat évente egy tevékenységi program keretében kell megadni a 6. melléklet adataival. Az adatszolgáltatásnak, ha lehetséges, a rákövetkező két évet kell átfognia. Az adatszolgáltatásban fel kell tüntetni a tényleges készletfelvételek tervezett dátumát, majd a tényleges készletfelvétel kezdete előtt legalább 40 nappal az e célból tervezett programmal kapcsolatos információkat.

A tevékenységi keretprogramot és különösen a tényleges készletfelvételeket érintő bármely változást haladéktalanul közölni kell az Európai Bizottsággal, amelyet párhuzamosan az OAH-nak is meg kell küldeni.

4.5.1. sz. melléklet**Adatszolgáltatás a létesítmények alapvető műszaki jellemzőinek megadásához**

I-A. REAKTOROK

Dátum:

Megjegyzés:

1. Az Euratom-Szerződés 79. cikkének megfelelően azok, akikre a biztosítéki követelmények vonatkoznak, értesítik az érintett tagállam hatóságait minden olyan közlésről, amelyet megküldtek a Bizottságnak az Euratom-Szerződés 78. cikke és 79. cikkének első bekezdése alapján.
2. A "nem alkalmazható" válasz olyan kérdésekre adható, amelyek nem értelmezhetők az adott létesítményre. A Bizottság jogosult bármely további információ bekérésére, amelyet szükségesnek tart az adott kérdőívvel kapcsolatban.
3. Ezt a kérdőívet megfelelően kitöltve és aláírva az Európai Bizottság, Euratom Biztosítéki Igazgatóság, L-2920 Luxemburg címre kell továbbítani.

A LÉTESÍTMÉNY AZONOSÍTÓ ADATAI

1. Neve
2. Helye, pontos címe, telefon- és telefaxszámmal, valamint e-mail címmel együtt.
3. Tulajdonosa (jogilag felelős szervezet vagy egyén).
4. Üzemeltetője (jogilag felelős szervezet vagy egyén).
5. Jelenlegi állapota (pl. építés alatt, üzemelő vagy bezárt).
6. Célja és típusa.
7. Üzemeltetési módja, amely befolyásolja termelését (alkalmazott műszakrendszer, az éves üzemelési időszakok hozzávetőleges időpont adatai stb.).

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

8. A terület helyszínrajza (térkép, amely mutatja a létesítményt, határvonalait, az épületeket, utakat, folyókat, vasutakat stb.).

9. A létesítmény elrendezése:

- a) a létesítmény körülzárása, kerítések és elérési útvonalak;
- b) bejövő anyag tárolási terület;
- c) reaktorterület;
- d) vizsgálati és kísérleti terület, laboratóriumok;
- e) kimenő anyag tárolási terület;
- f) nukleárishulladék-tároló terület.

10. További adatok reaktoronként:

- a) névleges hőteljesítmény;
- b) nukleáris alapanyag, illetve különleges hasadóanyag;
- c) a reaktorzóna induló dúsítása;
- d) moderátor;
- e) hűtőközeg.

A LÉTESÍTMÉNYBEN ÉRVÉNYES ELŐÍRÁSOK, BELEÉRTVE AZ ANYAGNYILVÁNTARTÁSRA, A KÖRÜLHATÁROLÁSRA ÉS MEGFIGYELÉSRE VONATKOZÓ ADATOKAT

A nukleáris anyag leírása

11. A nukleáris anyag felhasználásának ismertetése (302/2005/Euratom rendelet 3. cikk (1) bekezdése).

12. A fűtőelemek, üzemanyag-rudak/pálcák, üzemanyag-lapok stb. vázlatos rajza az általános szerkezet és a főbb méretek jelzéséhez szükséges részletességgel (Ha szükséges, be kell mutatni a fűtőelemek cseréjére vonatkozó rendelkezéseket, és jelezni kell, hogy ez rutineljárás-e).

13. Üzemanyag (beleértve adott esetben, a szabályozó rudak vagy kompenzáló kötegek anyagát):

a) vegyi összetétel vagy az ötvözet főbb alkotóelemei;

b) a kötegenkénti átlagos dúsítási arány;

c) az üzemanyag kötegenkénti névleges tömege a tervezett tűréshatárokkal.

14. A fűtőelem-burkolat anyaga.

15. Az egyes fűtőelemek, üzemanyag-rudak/pálcák, üzemanyag-lapok stb. azonosításának módszere, adott esetben.

16. A létesítményben felhasznált egyéb nukleáris anyagok (írja le röviden az anyagot, a felhasználása célját és módját, pl. reaktivitásszabályozó rudak).

A nukleáris anyagok forgalma

17. Folyamatábra, amely bemutatja azokat a pontokat, ahol a nukleáris anyagokat azonosítják vagy mérik, az anyagmérleg-körzeteket és a leltárfelvételi helyeket, ahol az anyagokkal való nyilvántartás vagy a nukleáris anyagok mennyiségének becslése történik normál üzemi körülmények között.

18. Várható névleges üzemanyagciklus adatok, beleértve:

a) a reaktorzóna töltete;

b) várható kiégés;

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

c) az évenkénti átrakás mértéke;

d) az átrakás gyakorisága (üzem közben vagy üzemszünetben);

e) az anyagforgalom és az anyagleltár hozzávetőleges előrejelzése, valamint a bejövő és kimenő szállítmányok adatai.

A nukleáris anyag kezelése

19. A frissüzemanyag-tárolási területek elrendezési rajza, a frissüzemanyag-tároló helyek rajzai, valamint a csomagolás leírása.

20. A friss üzemanyag előkészítésének, és/vagy a vizsgáló helyiségnek, valamint a reaktor betöltő területének rajzai.

21. A üzemanyagátrakó berendezés rajzai mind a friss, mind a kiégett fűtőanyagra vonatkozóan, beleértve az üzemanyag-újratöltő gépeket vagy berendezéseket.

22. A reaktortartály, a zóna helyének és a tartályon lévő nyílások rajzai, valamint a tartályon belüli üzemanyag-kezelés módjának leírása.

23. A zóna rajza, amely bemutatja az általános elrendezést, zónarácsot, az elrendezési formát, a rácsosztást és a zónaméreteket, a reflektort, a szabályozó elemek elhelyezését, alakját és méreteit, valamint a kísérleti és/vagy besugárzási pozíciókat.

24. A fűtőelemek vagy fűtőkötegek és szabályozó elemek elhelyezésére szolgáló csatornák száma és mérete a zónában.

25. A kiégett fűtőelemek tárolási területe:

a) a tárolási terület rajza;

b) a tárolás módja;

c) a tároló tervezett befogadóképessége;

d) a kiégett üzemanyag kezelésére szolgáló berendezés rajza;

e) a kiégett üzemanyag elszállítása előtti minimális hűtési idő;

f) a kiégett üzemanyag szállítására szolgáló szállítókonténer rajza és leírása (pl. van-e lehetőség a leplombálásra).

26. A nukleáris anyagok vizsgálatának helye (adott esetben):

a) a végzett tevékenységek rövid leírása;

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

- b) a főbb berendezések leírása (pl. melegkamrák, fűtőelemek burkolatának eltávolítására és azok feloldására szolgáló berendezés);
- c) a nukleáris anyagok szállítására szolgáló konténerek és a hulladékok csomagolási módjának leírása (pl. van-e lehetőség a leplombálásra);
- d) a besugárzott és a nem besugárzott nukleáris anyagok tárolóhelyének leírása;
- e) a fentiek rajzai, ha másutt még nem szerepeltek.

A hűtőközeg adatai

27. A hűtőközeg áramlási diagramjai, a hőegyensúly-számításokhoz szükséges módon (jelezve a nyomást, hőmérsékleteket és a tömegáramokat a főbb pontokon).

A NUKLEÁRIS ANYAGOK NYILVÁNTARTÁSA ÉS ELLENŐRZÉSE**Nyilvántartási rendszer**

28. A nukleáris anyag ellenőrzésének és nyilvántartásának rendszere (írja le az anyagtételek és/vagy az anyagtömegek nyilvántartási rendszerét, beleértve a vonatkozó vizsgálati módszereket és becsült pontosságukat, csatolja az ellenőrzési és nyilvántartási eljárásoknál használt formanyomtatványokat). Meg kell adni a nyilvántartások megőrzésének időtartamát is.

Tényleges készletfelvétel

29. Az alábbiak ismertetése: az üzemeltető tényleges készletfelvételének tervezett gyakorisága és módszerei (az egyes tételekre és/vagy tömegekre vonatkozó nyilvántartás, beleértve a főbb vizsgálati módszereket és a várható pontosságot); a nukleáris anyaghoz való hozzáférés a zónában, a kiégett nukleáris anyaghoz való hozzáférés a zónán kívül, valamint a várható sugárzási szintek.

A BIZTOSÍTÉKI RENDSZABÁLYOK ALKALMAZÁSÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INFORMÁCIÓK

30. Az anyagnyilvántartás és anyagellenőrzés szervezete.

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

31. A létesítménynél betartandó egészségügyi és biztonsági rendszabályokra vonatkozó információk és azok, amelyekhez az ellenőröknek kell alkalmazkodniuk.

4.6.2. sz. melléklet**Az első biztosítéki nyilvántartásba vételre irányuló kérelem**

A kérelmezőnek a következő adatokat kell bemutatnia

- a) a telephely fő adatait (szervezet, helyszínrajz, elrendezés, körülzárás, elérési útvonalak, üzemi paraméterek stb.), a tulajdonos, az üzemeltető, a biztosítékok végrehajtásáért felelős vezető nevét és elérhetőségeit, a telephelyen végzendő tevékenységet;
- b) a nukleáris anyagok helyi nyilvántartási rendszerét, a nyilvántartások és a nyilvántartott adatok biztonságát szavatoló intézkedéseket és a biztonsági másolatok készítésének rendjét;
- c) az anyagmérleg-körzetek megnevezését és azokat a stratégiai pontokat, amelyek a nukleáris anyagok forgalmának és készletének mérési kulcspontjai;
- d) a nukleáris anyagok mennyiségének meghatározására használt mérési, számítási és értékelési módszereket;
- e) a nyilvántartási célú tényleges készletfelvételek gyakoriságát és eljárásait;
- f) a nukleáris anyagok adagjainak azonosíthatóságát lehetővé tevő műszaki jellemzőket;
- g) nukleáris anyagok biztosítéki szervezetének felépítését, a kijelölt létesítményi és telephelyi biztosítéki felügyelők személyét és elérhetőségét, a létesítményi biztosítéki felügyelők ügyeleti rendjét;
- h) a nukleáris anyagok mozgatásának ellenőrzését lehetővé tevő megfigyelő és körülhatárolási intézkedéseket;
- j) a hatósági és nemzetközi ellenőrök beléptetési rendjét, a vonatkozó egészségügyi és biztonsági előírásokat.

4.7.3. sz. melléklet**Az átalakítási biztosítéki nyilvántartásba vételre irányuló kérelem**

Az átalakítási biztosítéki nyilvántartásba vételhez be kell nyújtani a biztosítéki szempontból jelentőséggel bíró átalakításokat az alábbiak szerint:

- a) a nukleáris anyagok helyi nyilvántartási rendszerének átalakítása;
- b) az anyagmérleg-körzetek megnevezésének módosítása és azoknak a stratégiai pontoknak az átalakítása, amelyek a nukleáris anyagok forgalmának és készletének mérési kulcspontjai;
- c) a nukleáris anyagok mennyiségének meghatározására használt mérési, számítási és értékelési módszerek átalakítása, új mérési, számítási és értékelési módszerek kifejlesztése;
- d) a nyilvántartási célú tényleges készletfelvételek gyakoriságának és eljárásainak átalakítása;
- e) a nukleáris anyagok adagjainak azonosíthatóságát lehetővé tevő műszaki jellemzők átalakítása;
- f) a tulajdonos, az üzemeltető, a biztosítékok végrehajtásáért felelős személy nevének, elérhetőségének, a nukleáris anyagok biztosítéki szervezete felépítésének, a kijelölt telephelyi biztosítéki felügyelő személyének változtatása;
- g) a nukleáris anyagok mozgásának ellenőrzését lehetővé tevő megfigyelő és körülhatárolási intézkedések átalakítása;
- h) nukleáris anyagoknak a jelen rendelet követelményei alóli mentesítése, valamint a mentesített anyagok mentesítésének megszüntetése;
- i) az ellenőrök beléptetési rendjének, a létesítményi biztosítéki felügyelők ügyeleti rendjének megváltoztatása;

j) a biztosítéki követelmények teljesítési módjának a biztosítéki nyilvántartásba vételt követő megváltoztatása, valamint

k) a telephely fő adataiban bekövetkezett változás, a telephelyen végzendő tevékenységben bekövetkezett változás.

Az átalakítási biztosítéki nyilvántartásba vételre irányuló kérelemben a kérelmezőnek be kell mutatnia, hogy az átalakítás utáni állapot teljesíti a biztosítéki követelményeket.

4.8.4. sz. melléklet

Előzetes értesítés nukleáris anyagok behozataláról/átvételéről

Európai Bizottság – Euratom Biztosítéki Igazgatóság

1. Hivatkozási kód:

2. Anyagmérlegkörzet-kód:

3. Létesítmény (fogadó):...

Létesítmény (feladó):

4. Mennyiségek a nukleárisanyag-kategória és különleges biztosítéki kötelezettség szerint részletezve:

5. Kémiai összetétel:

6. Dúsítás vagy izotóp-összetétel:

7. Fizikai forma:

8. Tételek darabszáma:

9. Konténerek és plombák leírása:

10. Szállítóeszközök:

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

11. Érkezési dátum:

12. Az a hely, ahol az anyagot ki fogják csomagolni:

13. Az anyagok kicsomagolásának dátuma(i):

14. Az Euratom Ellátási Ügynökség szerződésének hivatkozási adatai:

Az értesítés feladásának kelte és helye:

Az aláíró neve és beosztása:

Aláírás:

Magyarázó megjegyzések

1. Az előzetes értesítések készletváltózási jelentésben használandó kódja (max. 8 karakter hosszúságú).
2. A jelentést adó anyagmérleg-körzet kódja, amelyet az Európai Bizottság közölt az érintett létesítménnyel.
3. A nukleáris anyagot fogadó létesítmény és a küldő létesítmény neve, címe és országa.
4. Az elemek összes tömegét grammban kell megadni. Meg kell adni a hasadó izotópok tömegét is, adott esetben. A tömegadatokat nukleárisanyag-kategória és különleges biztosítéki kötelezettség szerint részletezni kell.
5. A kémiai összetételt meg kell adni.
6. Adott esetben, meg kell adni a dúsítást vagy az izotóp-összetételt.
7. Az anyagok leírását a 302/2005/Euratom rendelet III. mellékletének 14. pontjában foglaltak szerint kell megadni.
8. Meg kell adni a szállítmányban levő tételek számát.
9. Meg kell adni a konténerek leírását (típusát), beleértve a plombálást lehetővé tevő jellemzőket.
10. Adott esetben meg kell adni a szállítóeszközöket.
11. A jelentéstevő anyagmérleg-körzetébe való megérkezés várható vagy tényleges időpontja.

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

12. Meg kell adni az anyagmérleg-körzeten belül azt a helyet, ahol az anyagot kicsomagolják, és ahol azonosítható, valamint ahol annak mennyisége és összetétele meghatározható.

13. Az anyag kicsomagolásának időpontja(i).

14. Az esettől függően a következőket kell megadni:

– az Euratom Ellátási Ügynökségi szerződés hivatkozása, vagy ha ez nem áll rendelkezésre, a dátum, amikor a szerződést az Euratom Ellátási Ügynökséggel megkötötték vagy megkötöttnek tekintették, valamint egyéb hasznos hivatkozások,

– bérfeldolgozási szerződéseknél (a Szerződés 75. cikke) és az olyan szerződéseknél, amelyek kis mennyiségű anyagok szállítására vonatkoznak (a Szerződés 74. cikke, valamint a 3137/74/Euratom rendelettel módosított 17/66/Euratom bizottsági rendelet), az Euratom Ellátási Ügynökség felé történt értesítés időpontja és egyéb hasznos hivatkozások.

Megjegyzés: Az Euratom-Szerződés 79. cikkének megfelelően azok, akikre a biztosítéki követelmények vonatkoznak, értesítik az érintett tagállam hatóságait minden olyan közlésről, amelyet az Euratom-Szerződés 78. cikke és 79. cikkének első bekezdése alapján megküldenek a Bizottságnak.

Ezt az űrlapot, vagy egyenértékű elektronikus változatát, megfelelően kitöltve és aláírva az Európai Bizottság, Euratom Biztosítéki Igazgatóság, L-2920 Luxemburg címre kell továbbítani, amelyet párhuzamosan az Országos Atomenergia Hivatal részére meg kell küldeni.

4.9.5. sz. melléklet

Telephelyazonosító adatok

A bejelentés száma (2) A bejelentés dátuma

Jelentési időszak (1) Megjegyzések (4)

Bejegyzés (5)	Lásd (6)	MBA- kód (7)	Épület (8)	Általános leírás, beleértve a tartalmak hasznosítását (9)	Megjegyzések (10)

A telephelyi képviselő neve és aláírása:

Magyarázó megjegyzések

(1) Az indító bejelentésbe fel kell venni minden nukleáris létesítményt és a telephelyükön lévő összes egyéb épületet a 302/2005/Euratom rendelet 2. cikk (21) bekezdésében foglaltak szerint. A telephelyen található összes épületről külön-külön bejegyzést kell készíteni. Az ezt követő éves aktualizáló bejelentésekben csak azokat a telephelyeket és épületeket kell feltüntetni, amelyeknél változás történt az előző bejelentés óta. Az indító bejelentéshez térképet kell csatolni és azt szükség esetén aktualizálni kell.

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

(2) A „Bejelentés száma” egy sorszám minden egyes telephelynél, az indító telephelyi bejelentéshez tartozik az „1” sorszám.

(3) A „Jelentési időszak” az indító bejelentés esetében egy „fordulónapi” dátum, míg az összes rákövetkező éves jelentéseknél a helyes bejegyzés az időszak kezdő és záró dátuma. A megadott adatok a záró dátum időpontjára tekintendők érvényesnek. Az összes dátumot az NNHHÉÉÉÉ formátum segítségével kell megadni.

(4) Megjegyzések fűzhetők a telephely egészéhez.

(5) Az összes bejelentésben minden egyes „bejegyzést” sorszámozni kell, „1”-gyel kezdődően.

(6) A „Lásd” rovat egy másik bejegyzésre való hivatkozásra szolgál. A „Lásd” rovat tartalma a vonatkozó bejelentés- és bejegyzésszámot tartalmazza (pl. a 10–20 a 10-es számú bejelentés 20. bejegyzésére vonatkozik). A hivatkozás azt jelzi, hogy a legújabb bejegyzés kiegészíti vagy aktualizálja a korábban lejelentett adatokat. Szükség esetén több hivatkozás is beírható.

(7) Az „MBA-kód” rovatnak annak az anyagmérleg-körzetnek a kódjára kell utalnia, amelyhez az adott bejegyzésben szereplő épület tartozik.

(8) Az „Épület” rovatban az épület számának vagy olyan megjelölésnek kell szerepelnie, amely egyértelműen azonosítja az épületet a telephely sematikus térképén.

(9) Az „Általános leírásnak” minden egyes épületre tartalmaznia kell a következőket:

a) az épület közelítő nagyságát az emeletek számának és az összesített szintterületnek a megadásával;

b) az épület hasznosítását, beleértve minden olyan korábbi hasznosítást, amely valamely egyéb információ értelmezése szempontjából mérvadó lehet, mint pl. a Bizottságnak rendelkezésre álló környezeti mintavételek eredményei;

c) és az épületben található főbb dolgok, ha ez nem derül ki világosan a megadott használatból.

Az alapvető műszaki jellemzők kérdőíven már korábban megadott tevékenységi leírásokat azonban nem kell megismételni.

(10) Megjegyzések fűzhetők minden egyes bejegyzéshez.

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

Megjegyzés: Az Euratom-Szerződés 79. cikkének megfelelően azok, akikre a biztosítéki követelmények vonatkoznak, értesítik az érintett tagállam hatóságait minden olyan közlésről, amelyet az Euratom-Szerződés 78. cikke és 79. cikkének első bekezdése alapján megküldenek a Bizottságnak.

Ezt az űrlapot, vagy egyenértékű elektronikus változatát, megfelelően kitöltve és aláírva az Európai Bizottság, Euratom Biztosítéki Igazgatóság, L-2920 Luxemburg címre kell továbbítani.

4.10.6. sz. melléklet

Előzetes adatszolgáltatás vázlatos tevékenységi programról

Az adatszolgáltatásnak, ha lehetséges, a rákövetkező két évet kell átfognia. A közlésekben különösen a következőket kell jelezni:

– a műveletek típusa, pl. javasolt kampányok a gyártandó vagy újra feldolgozandó fűtőelemek típusának és mennyiségének jelzésével; dúsítási programok; reaktorüzemeltetési programok a tervezett leállásokkal,

– a termékekben lévő komponensek mennyisége meghatározásának várható időpontjai és az elküldés időpontjai,

– a hulladékfeldolgozási kampányok várható ütemezése (kivéve az átcsomagolásokat, vagy az elemszétválasztás nélküli további kondicionálásokat), megadva a mennyiséget adagonként, a formát (üveg, nagy aktivitású folyadék stb.), a várható időtartamot és helyet,

– a termékekben lévő komponensek mennyisége meghatározásának várható időpontjai; és a feladás időpontjai,

– a tényleges készletfelvételek időpontjai és időtartama.

Megjegyzés: Az Euratom-Szerződés 79. cikkének megfelelően azok, akikre a biztosítéki követelmények vonatkoznak, értesítik az érintett tagállam hatóságait minden olyan közlésről, amelyet az Euratom-Szerződés 78. cikke és 79. cikkének első bekezdése alapján megküldenek a Bizottságnak.

Ezt az értesítést, megfelelően elkészítve és aláírva, az Európai Bizottság, Euratom Biztosítéki Igazgatóság, L-2920 Luxemburg címre kell továbbítani.

5. FÜGGELÉK

	Létesítmény feladata	OAH feladata	Határidő	Jogszabályhely
	<p>Előzetes adatszolgáltatás benyújtása a létesítményről az 1. sz. mellékletben szereplő adatlap kitöltésével. A létesítmény az OAH-val történt egyeztetés után a végleges dokumentumot egyidejűleg küldi meg az Európai Bizottságnak és az OAH-nak.</p>	<p>Egyeztetés a létesítménnyel, véleményezés.</p>	<p>Az IRM rendelet 14. § (1) bekezdése szerinti adatokban beálló változásokat a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága részére haladéktalanul írásban be kell jelenteni, új létesítmények esetén az alapvető műszaki jellemzőket a lehető legkorábban:</p> <ul style="list-style-type: none"> – az építésről szóló döntés meghozatalakor vagy az építéshez szükséges felhatalmazás megadásakor, attól függően, hogy melyik történik előbb, illetve hatásvizsgálatköteles-tevékenység esetén a környezetvédelmi engedély véglegessé válásakor; – a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló kormányrendelet szerinti létesítési engedély-kérelem benyújtásakor; – a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló kormányrendelet szerinti üzembehelyezési engedély-kérelem benyújtásakor; – az első biztosítéki nyilvántartásba vételre irányuló kérelem benyújtásakor; – az átalakítási biztosítéki nyilvántartásba vételre irányuló kérelem benyújtásakor kell megadni. 	<ul style="list-style-type: none"> • IRM rendelet 15. § (1)

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

	Adatszolgáltatás új létesítmény alapvető műszaki jellemzőiről. A létesítmény az OAH-val történt egyeztetés után a végleges dokumentumot egyidejűleg küldi meg az Európai Bizottságnak és az OAH-nak.	Egyeztetés a létesítménnyel, véleményezés.	<p>A nukleáris anyag első szállítmányának várható megérkezése előtt legalább 200 nappal.</p> <p>Az IRM rendelet 16 § (1) bekezdés alá nem tartozó nukleáris anyaggal rendelkező szervezet a 14. § szerinti adatokat 30 nappal a nukleáris anyaggal kapcsolatos tevékenység megkezdése, illetve a nukleáris anyagnak a helyszínre történő érkezése előtt kell, hogy a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága részére bejelentse.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 302/2005/Euratom rendelet 3. cikk (1) és 4. cikk • IRM rendelet 14. § és 16. §
	Első biztosítéki nyilvántartásba vételre irányuló kérelem benyújtása az OAH-hoz a 2. sz. mellékletben szereplő adatlap kitöltésével.	Az OAH engedélyezi.	Az első biztosítéki nyilvántartásba vételre irányuló kérelmet legalább 3 hónappal, létesítmény esetén legalább 7 hónappal az első nukleáris anyag helyszínre történő megérkezése előtt kell benyújtani az OAH részére.	<ul style="list-style-type: none"> • 112/2011. (VII. 4.) Korm. rendelet 5/E. § (3)
	Átalakítási biztosítéki nyilvántartásba vételre irányuló kérelem benyújtása az OAH-hoz a 3. sz.	Az OAH engedélyezi.		<ul style="list-style-type: none"> • IRM rendelet 28. §

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

	mellékletben szereplő adatlap kitöltésével.			
				•
	<p>Az OAH és az Európai Bizottság előzetes értesítése nukleáris alapanyag vagy különleges hasadóanyag behozataláról egy harmadik országból vagy nukleáris fegyverrel rendelkező tagállamból, ha a szállítmány nagysága meghaladja az egy effektív kilogrammot*.</p> <p>*Előzetes értesítésre akkor is szükség van, ha az adott létesítmény által ugyanabból az</p>		<p>Az 1 effektív kilogrammot meghaladó nukleáris anyag Magyarországra történő beszállításáról a Rendelet 1. mellékletének 5. sz. adatlapja szerinti előzetes értesítést kell küldeni a nukleáris és radioaktív anyagok hatóságának a nukleáris anyag kicsomagolása előtt legalább öt munkanappal. Amennyiben a nukleáris anyag több különálló szállítmányban való beszállítása történik ugyanazon országból, és a szállítmányok mindegyike kevesebb 1 effektív kilogrammnál, de összességük várhatóan meg fogja haladni az 1 effektív kilogrammot három hónapos időtartamon belül, az előzetes értesítést az első szállítmánnyal egy időben kell jelezni, vagy mindegyiket külön legalább 5 nappal a kicsomagolása előtt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • IRM rendelet 10. § • 302/2005/Euratom rendelet 21. cikk

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

	<p>államból behozott összes anyagmennyiség bármely összefüggő tizenkét hónap alatt meghaladhatja az egy effektív kilogrammot, még akkor is, ha egyetlen szállítmány tömege sem haladja meg az egy effektív kilogrammot.</p>			
	<p>Előzetes adatszolgáltatás a tevékenységi programokról az Európai Bizottságnak és párhuzamosan az OAH-nak.</p>		<p>A biztosítéki tevékenység tervezéséhez szükséges információkat évente egy tevékenységi program keretében kell megadni az 5. melléklet adataival. Az adatszolgáltatásnak, ha lehetséges, a rákövetkező két évet kell átfognia. Az adatszolgáltatásban fel kell tüntetni a tényleges készletfelvételek ideiglenes dátumát, és az információt a tényleges készletfelvétel kezdete előtt legalább 40 nappal az e célból tervezett program előtt kell szolgáltatni.</p> <p>A tevékenységi keretprogramot és különösen a tényleges készletfelvételeket érintő bármely változást haladéktalanul közölni kell.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 302/2005/Euratom rendelet 5. cikk

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

	<p>A telephely általános ismertetésének benyújtása az OAH felé.</p>	<p>Az adatokat az OAH (mint a 302/2005/Euratom rendelet 2. cikk (22) és 3. cikk (2) szerinti "telephelyi képviselő") továbbítja az Európai Bizottság felé. A frissítéseket az OAH minden évben április 1-ig küldi meg az Európai Bizottságnak.</p>	<p>A Kiegészítő Jegyzőkönyv 2. cikke a) pontjának iii. alpontjával kapcsolatos kötelezettség teljesítésére a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága a Közösséggel egyetértésben az Euratom rendelet 2. cikke (21) bekezdésének és 3. cikke (2) bekezdésének megfelelően a nukleáris anyagokkal kapcsolatos telephelyet jelöl ki.</p> <p>(2) Az (1) bekezdés szerinti jelentési kötelezettség teljesítéséhez szükséges információszolgáltatással kapcsolatos feladatok ellátásáért felelős – az Euratom rendelet 2. cikkének (22) bekezdése, illetve 3. cikkének (2) bekezdése szerinti – telephelyi képviselői feladatokat a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága látja el. A nukleáris és radioaktív anyagok hatósága a telephelyi képviselő feladatainak ellátására a telephelyhez tartozó szervezetektől adatszolgáltatást kérhet. Az érintett szervezet a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága részére minden, a jelen rendelet hatálya alá tartozó nukleáris anyagokkal, valamint tevékenységgel kapcsolatos adatot köteles megadni. A vonatkozó adatok begyűjtéséért és a telephely általános ismertetésének az Európai Bizottság felé történő benyújtásáért a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága a felelős; a bejelentések helyességéért és teljességéért a felelősség a létesítményt építő vagy üzemeltető személyt vagy vállalkozást, a telephelyen lévő,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • IRM rendelet 17. § • 302/2005/Euratom rendelet 3. cikk (2)
--	---	--	--	---

Új atomerőművi blokkok biztosítéki (safeguards) követelményeinek teljesítéséhez

			<p>nukleáris anyagot nem tartalmazó épületek tekintetében pedig a nukleáris és radioaktív anyagok hatóságát terheli.</p> <p>(3) A telephelyi adatokat (földrajzi fekvés, térkép, helyszínrajz, a telephelyhez tartozó épületek, azok főbb műszaki adatai és a bennük folyó tevékenység) a 2. melléklet 2. sz. adatlapján a nukleáris anyaggal rendelkező szervezetnek minden év február 15-éig meg kell küldenie a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága részére. A telephely térképét az adatlaphoz csatolni kell.</p>	
--	--	--	--	--